
הגדה
של
פסח

Pesach Haggada

The Haggada before you is an attempt to express the renewed spirit of the Passover festival and of the Seder in particular: it combines adherence to tradition & to historic continuity together with a modern nationalist outlook.
Passover is the festival of spring, of renewal & rebirth in nature, and likewise, the spring of the Jewish people, of its deliverance & redemption from slavery as recounted in the story of Exodus. Israel's freedom is identified moreover, with the idea of universal liberty for every people and for each human being.
Passover is not only a reminder of a unique historic event; it also represents the «Exodus from Egypt» during all the subsequent generations & the longing for redemption to be realized not through miracles but by human action. Seated at the Seder & rejoicing in the freedom achieved by the State of Israel, we remember likewise, the period of the Holocaust and the heroic battles of resistance ~ the most tragic in the recent history of our people.
Our exody is far from complete, and Pesach embodies the hopes & longings for full national redemption.
These, then, are some of the ideas which together with hallowed tradition, custom and folklore, have inspired this Haggada.

Foreword by Ben Ami Gordon;
new texts for this edition adapted & edited by Dov Vardi
who also translated « The Oath » by Avraham Shlonsky.

ובחדש האביב
הגדה
של
פסח

החדש

הזה לכם ראש-חדשים,
ראשון הוא לכם לכל חדשי
השנה, חדש האביב.
ובחדש האביב, בארבעה-
עשר בו זמן חרותנו.
והיה היום הזה לכם לזכרון
וחגתם אותו לדורותיכם
חקת עולם תחגהו, כי בעצם
היום הזה הוצאתי את צבאותיכם
מארץ מצרים· היום הייתם לעם:

·שמות·י״ב

This Month

·Book of Exodus·

shall be unto you the chief of months. The first shall it be unto you of the months of the year, the month of spring. On the 14th of the spring month, being the month of your deliverance from bondage. And this day shall be unto you a memorial: and ye shall celebrate it as a feast throughout your generations, as a command forever shall ye celebrate it, for on this self-same day your hosts left Egypt.

Today you have Become a Nation

in Nisan

The world was created in Nisan the patriarchs were born in Nisan they were redeemed, in Nisan we will be redeemed in time to come.

Whence do we know that the world was created in Nisan? Because it says, and the earth brought forth grass, herbs yielding seed after its kind, and tree bearing fruit.

Which is the month in which the earth is full of grass, and trees begin to produce fruit?

You must say that this is Nisan.

This Month

·BOOK OF EXODUS·

SHALL BE UNTO YOU THE CHIEF OF MONTHS THE FIRST SHALL IT BE UNTO YOU OF THE MONTHS OF THE YEAR, THE MONTH OF SPRING ON THE 14TH OF THE SPRING MONTH, BEING THE MONTH OF YOUR DELIVERANCE FROM BONDAGE. AND THIS DAY SHALL BE UNTO YOU A MEMORIAL: AND YE SHALL CELEBRATE IT AS A FEAST THROUGHOUT YOUR GENERATIONS, AS A COMMAND FOREVER SHALL YE CELEBRATE IT, FOR ON THIS SELF-SAME DAY YOUR HOSTS LEFT EGYPT.

TODAY YOU HAVE BECOME A NATION

in Nisan

The world was created in nisan the patriarchs were born in nisan they were redeemed, in nisan we will be redeemed in time to come.

Whence do we know that the world was created in nisan? because it says, and the earth brought forth grass, herbs yielding seed after its kind, and tree bearing fruit.

which is the month in which the earth is full of grass, and trees begin to produce fruit?

you must say that this is nisan.

בניסן נברא העולם

בניסן נולדו אבות, בניסן נגאלו,
בניסן עתידים להגאל
מנין שבניסן נברא העולם?
שנאמר: ותוצא הארץ דשא,
עשב מזריע זרע למינהו
ועץ עושה פרי
איזהו חדש שהארץ מלאה
דשאים ואילן מוציא פרות?
הוה אומר: זה ניסן.

·בבלי·ראש השנה·

היום אתם יוצאים בחדש

האביב

הנה הסתו עבר, הגשם חלף
הלך לו, הנצנים נראו בארץ,
עת הזמיר הגיע וקול התור
נשמע בארצנו. התאנה
חנטה פגיה והגפנים סמדר
נתנו ריח.

·שיר·השירים·ב׳·

TODAY YOU GO FORTH IN THE MONTH OF SPRING

FOR LO, THE WINTER IS PAST, THE RAIN IS OVER AND GONE. THE FLOWERS ARE SEEN IN THE LAND: THE TIME OF THE NIGHTINGALE IS COME AND THE VOICE OF THE TURTLE-DOVE IS HEARD IN OUR LAND. THE FIG-TREE PERFUMETH ITS GREEN FIGS AND THE VINES WITH YOUNG GRAPES ARE FRAGRANT.

-SONG OF SONGS-

Let us go forth into the

Fields

·Song of Songs·

Let us lodge in the villages; let us get up early to the vineyards: let us see if the vine have blossomed, whether the young grape have opened to the view, whether the pomegranates have budded. The mandrakes are fragrant and at our doors are all manners of precious fruits.

נֵצֵא הַשָּׂדֶה

נָלִינָה בַּכְּפָרִים נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים,
נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן,
פִּתַּח הַסְּמָדַר, הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים
הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ
וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגָדִים.

שיר·השירים·ז׳·

משה·אבן-עזרא·

כָּתְנוֹת פַּסִּים לָבַשׁ הַגַּן
וּכְסוּת רִקְמָה-מַדֵּי דִשְׁאוֹ
וּמְעִיל תַּשְׁבֵּץ עָטָה כָּל עֵץ
וּלְכָל עַיִן הֶרְאָה פִלְאוֹ·

כָּל צִיץ חָדָשׁ לִזְמַן חָדָשׁ,
יֵצֵא שׂוֹחֵק לִקְרַאת בּוֹאוֹ
אַךְ לִפְנֵיהֶם שׁוֹשָׁן עוֹבֵר
מֶלֶךְ כִּי עַל הוּרַם כִּסְאוֹ

יָצָא מִבֵּין מִשְׁמַר עָלָיו
וַיְשַׁנֶּה בִּגְדֵי-כִלְאוֹ
מִי לֹא יִשְׁתֶּה יֵינוֹ עָלָיו-
הָאִישׁ הַהוּא יִשָּׂא חֶטְאוֹ

THE GARDEN DONS A COAT OF MANY HUES; THE MEAD A BROIDERED CARPET HATH UNROLLED THE WOODS ARE BRAVE IN CHEQUERED MANTLES—NOW A WONDROUS SCENE MAY EVERY EYE BEHOLD

THE NEWBORN FLOWERS ACCLAIM THE NEWBORN SPRING, & FORTH TO MEET HIS COMING, GAILY THRONG; HIGH, AT THEIR HEAD, ON SOVEREIGN THRONE IS BORNE THE ROSE—THE FLOWRET'S QUEEN—QUEEN OF MY SONG. FROM PRISONING LEAVES SHE BURSTS, & CASTS ASIDE HER CAPTIVE GARB, IN ROYAL ROBES TO SHINE. I DRINK TO HER! NOR HEAVEN FORGIVE THE WRETCH—IF SUCH THERE BE—WHO SPARES HIS CHOICEST WINE!

MOSES IBN EZRA

The Rain has past and winter has gone and everything burgeons in its proper time * depart in peace, O rain * the mandrakes are fragrant in the garden of the lovers * welcome and peace unto you * O dew *

The might of lightning & the ducts of heaven have fulfilled * their errand * depart in peace O rain * * let the harvester have a bountiful crop * welcome and peace unto you * O dew *

The scent of your water * has filled * the valleys and your granaries are full; * depart in peace, O rain * it is the time of the birds of song and the song of fine trees * welcome and peace unto you * O dew *

José ben José

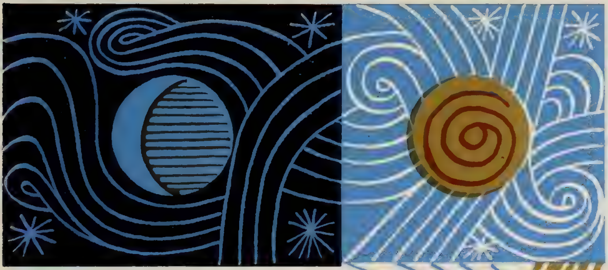

חלף וסתנו עבר
והכל בעתו נוצר * לך לשלום, גשם
דודאים נתנו ריח בגנת דודים
* בא בשלום, טל
כח ברקים וצנורי שחק עשו
שליחותם * לך לשלום, גשם *
לאוגר בקציר * גדולי חציר
* בא בשלום, טל
מריח מימיך משאת שפלים
ומלאו אסמיך * לך לשלום, גשם
מעים זמירות ופרי עץ-הדר עת יעדר
* בא בשלום, טל

·יוסי·בן·יוסי·

הַלַּיְלָה הַזֶּה

כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אוֹמְרִים בּוֹ הַלֵּל
וְאוֹצְרוֹת טְלָלִים נִפְתָּחִים בָּזֶה הַלַּיְלָה

טַל צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה
וּמְעֻטֶּרֶת פְּרִי הָאָרֶץ
לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת

טַל נוֹפֵף צְלֵי אֶרֶץ
בְּרוּכָה מִמֶּגֶד שָׁמַיִם
שַׂבְּעֵנוּ בְּרָכָה

טַל וְיַשְׂבִּיעַ
מְלֹא אֲסָמֵינוּ
גַּן רָוֶה יְשִׂימֵנוּ

מפיוטי הקליר.

ON THIS NIGHT THE WORLD OVER, PAEANS OF PRAISE ARE BEING SAID – AND TREASURES OF DEW ARE BEING UNLOCKED – ON THIS VERY NIGHT.

PRECIOUS DEW, THE GOOD YEAR'S CROWN, WE WAIT, THAT EARTH IN PRIDE & GLORY MAY BE FRUITED.

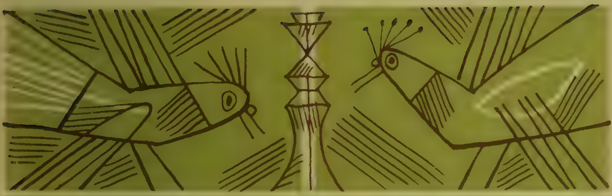

PRECIOUS DEW, POUR OUT OVER OUR BLESSED LAND WITH HEAVEN'S OINTMENTS OUR BLESSINGS SATED.

PRECIOUS DEW, OUR GRANARIES TO FILL & MAKE US AS A RICHLY WATERED GARDEN

ELAZAR KALIR

Ha Lahma Anya

This

is the bread of affliction

which our fathers ate in the land of Egypt. All who are hungry – let them come and partake. All who are in need let them come and celebrate the Passover. This year, only we are the redeemed of Israel. Next year it shall be all the people of Israel. This year we are slaves, next year we shall be free men.

l'shana haba'a bnei chorin

לַחְמָא עַנְיָא

דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם
כָּל דִכְפִין - יֵיתֵי וְיֵכֹל
כָּל דִצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח
הָשַׁתָּא אֲנַחְנוּ, גְּאֻלֵּי יִשְׂרָאֵל
לַשָּׁנָה הַבָּאָה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
הָשַׁתָּא עַבְדֵי - לַשָּׁנָה הַבָּאָה

בְּנֵי חוֹרִין

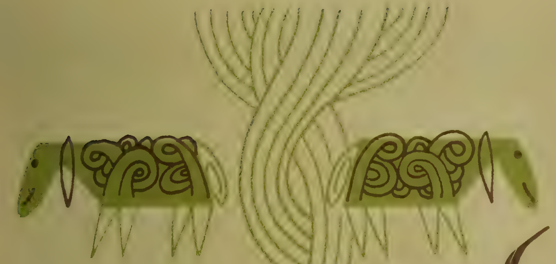
רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יָצָא יְדֵי
חוֹבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן:

פֶּסַח
מַצָּה
וּמָרוֹר

RABBAN GAMLIEL USED TO SAY:

WHOEVER
DOES NOT MENTION
THE FOLLOWING
THREE THINGS
ON PESACH,
HAS NOT
FULFILLED
HIS DUTY,
NAMELY:

THE
PESACH
SACRIFICE,
UNLEAVENED
BREAD
AND BITTER
HERBS.

The Pesach Sacrifice

That our forefathers ate when the Holy Temple was still standing, why was it eaten? Because the Most Holy One, Blessed be He, passed over the houses of our forefathers in Egypt.

פֶּסַח

שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים
בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם
עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם
שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם

מַצָּה זוֹ

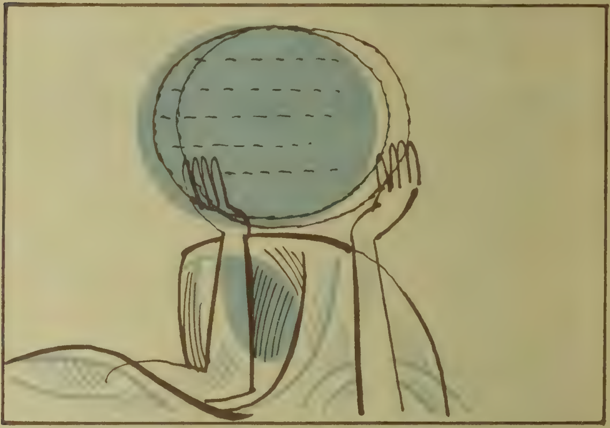
שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים
עַל שׁוּם מָה?
עַל שׁוּם שֶׁלֹּא
הִסְפִּיק בְּצֵקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ
לְהַחֲמִיץ, שֶׁנֶּאֱמַר: «וַיֹּאפוּ אֶת
הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
עֻגוֹת מַצּוֹת, כִּי לֹא חָמֵץ,
כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא יָכְלוּ
לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה
לֹא עָשׂוּ לָהֶם»

·ע״פ המסורה·

This Matzah

before us—why do we eat it? Because the bread of our forefathers did not have time to leaven · and it is said: and they baked the dough, which they brought out of Egypt into matzah cakes, because it had not leavened; for they were driven out of

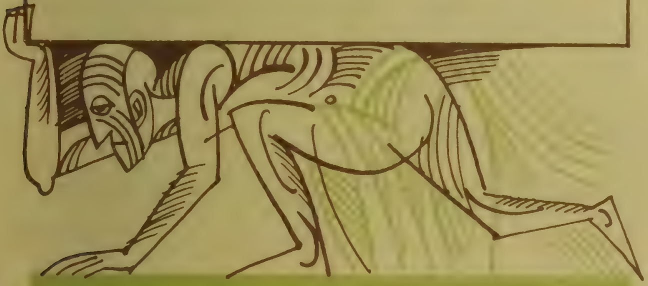

Egypt and could not tarry neither could they prepare any food for themselves

This Bitter Herb

That we eat, why do we eat it? Because the Egyptians embittered the lives of our forefathers in Egypt. It is said:

And they embittered
their lives
with hard labour
in mortar and brick,
and in all manner
of labour
in the field.

מָרוֹר זֶה

שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים - עַל שׁוּם מָה?
עַל שׁוּם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִים
אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.

שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים
וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה ·ע״פ המסורה·

כוס ראשון

כוס ישועות נשא ליציאת
ישראל משעבוד
לחרות מגולה לגאלה
לחיים ולישועה!

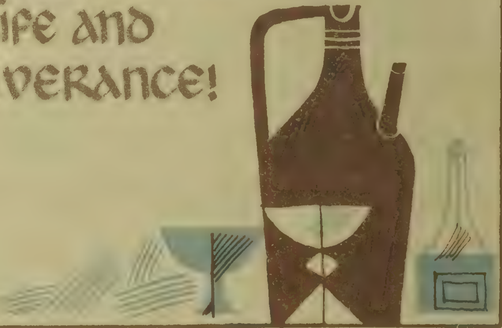

THE FIRST CUP

A CUP OF DELIVERANCE WE RAISE TO COMMEMORATE THE EXODUS FROM EGYPT FROM SUBSERVIENCE TO FREEDOM FROM DISPERSION TO REDEMPTION

TO LIFE AND DELIVERANCE!

WE ARE NOW READY TO TELL OF THE

EXODUS FROM EGYPT

FROM SLAVERY TO FREEDOM FROM SUBSERVIENCE TO REDEMPTION. FOR WE TOO HAVE COME OUT OF THE HOUSE OF BONDAGE & THE VALLEY OF SLAUGHTER AND WE HAVE BUILT A HOUSE ON OUR OWN SOIL, A STEADFAST HOME, FOR THE EXILED OF ISRAEL AND WE SHALL CONTINUE TO COMMEMORATE THE DAY OF OUR DELIVERANCE, IN THIS HOUSE; WE & OUR CHILDREN & OUR CHILDREN'S CHILDREN UNTO THE END OF TIME THEREFORE SHALL WE SINGLE OUT THIS NIGHT ABOVE ALL OTHER NIGHTS. WE SHALL TELL AND RE-TELL ON THIS NIGHT, THE STORY OF THE EXODUS FROM EGYPT, OF THE DELIVERENCE OF ISRAEL, IN DAYS THAT WERE AND IN OUR OWN DAY, THEN AND NOW.

הִנְנוּ מוּכָנִים לְסַפֵּר

בִּיצִיאַת מִצְרַיִם מֵעַבְדוּת
לְחֵרוּת, מִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה
כִּי גַם אָנוּ יָצָאנוּ מִבֵּית-עֲבָדִים
וּמִגֵּיא-הֲרֵגָה וּבָנִינוּ בַּיִת בַּל-יִמּוֹט
לְנִדְחֵי-יִשְׂרָאֵל עַל אַדְמָתָם
וְאֶת מוֹעֵד הַחֵרוּת נוֹסִיף לְקַדֵּשׁ
בְּבַיִת זֶה, אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי-בָנֵינוּ,
עַד עוֹלָם.

עַל כֵּן נְיַחֵד לַיְלָה זֶה מִכָּל הַלֵּילוֹת
וְנַרְבֶּה לְסַפֵּר בּוֹ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם,
בִּגְאֻלַּת-יִשְׂרָאֵל בַּיָּמִים הָהֵם וּבְיָמֵינוּ
אָנוּ, בַּזְּמַנִּים הָהֵם
וּבַזְּמַן הַזֶּה.

·נוסח חדיש·

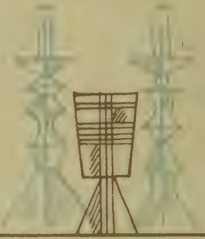

נִשְׁתַּנָּה
הַלַּיְלָה הַזֶּה
מִכָּל
הַלֵּילוֹת

How

is this night
ma nishtana
different
halaila hazeh
from all other
mikol haleilot?
nights?

On all other nights we eat both leavened bread and matzah--
On this night do we eat only matzah

On all other nights do we eat varied vegetables--
On this night do we eat bitter herbs

On all other nights we eat hastily--
On this night do we feast leisurely and keep vigil

On all other nights we talk of mundane matters--
On this night do we relate the full story of the Exodus from Egypt

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִים
חָמֵץ וּמַצָּה -
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת מְסֻבִּים יְלָדִים
לְחוּד וְהוֹרִים לְחוּד -
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּים

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת מְקַצְּרִים
בִּסְעוּדָה -
הַלַּיְלָה הַזֶּה מַאֲרִיכִים בָּהּ וְכֻלּוֹ
לֵיל שִׁמּוּרִים
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת שִׂיחָתֵנוּ חֻלִּין -
הַלַּיְלָה הַזֶּה מַרְבִּים לְסַפֵּר
בּוֹ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם

·נוסח חדיש·

עֲבָדִים הָיִינוּ

לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַיַּעֲבִדֵנוּ
בְּפֶרֶךְ וַנִּבֶן לוֹ עָרֵי מִסְכְּנוֹת,
אֶת פִּתֹם וְאֶת רַעַמְסֵס

AVADIM HAYENU

WE WERE SLAVES UNTO PHARAOH IN EGYPT, AND HE BURDENED US WITH HEAVY LABOR. WE BUILT FOR HIM GREAT CITIES, PITHOM AND RAMSES.

And we were delivered from there, and we passed through the sea onto dry land. Forty years we wandered in the desert, and then we came to our land. But if our fore= fathers had not gone out of Egypt, we and our sons and our sons' sons would have remained slaves to Pharaoh in Egypt. Now even if we are all wise, all of us men of understanding, all well versed in the Torah—it is nevertheless our duty to relate about the departure from Egypt.

And he who tells the full tale of the Exodus from Egypt is to be commended.

וְנִגְאַל מִשָּׁם וּמֵעֵבֶר יָם
בְּחָרְבָה וְאַרְבָּעִים שָׁנָה נָדַדְנוּ
בַּמִּדְבָּר וַנָּבֹא אֶל אַרְצֵנוּ
וְאִלּוּ לֹא יָצְאוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי-בָנֵינוּ
מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרַיִם
וַאֲפִלּוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים, כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים,
כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה - מִצְוָה
עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם.

וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת-
מִצְרַיִם, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח · ע"פ המסורה ·

ע"פ שמות א'

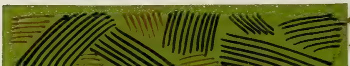
במתי - מעט ירדו אבותינו
מצרימה ויהיו שם לגוי גדול
ועצום. ובני-ישראל פרו וירבו
וישרצו ויעצמו במאד מאד
ותמלא הארץ אתם. ויקם מלך
חדש על מצרים, אשר לא ידע
את יוסף ויאמר אל עמו: הנה עם
בני-ישראל רב ועצום ממנו. הבה
נתחכמה לו פן ירבה. וימררו
את חייהם בעבדה קשה. ויצו
פרעה: «כל הבן הילוד-היאורה
תשליכהו» ויאנחו בני-ישראל
ותעל שועתם מן העבדה וכאשר
יענו אותו- כן ירבה וכן יפרץ.

Few in numbers were our fore-fathers when they went down into Egypt & there they became a numerous people. And the children of Israel were fruitful & multiplied and became great indeed, and the land was filled with them. There arose a new king over Egypt, who knew not Joseph. & he said unto his people: Behold, the people of Israel are more numerous and mightier than we. Let us deal cleverly with them, lest they multiply. And their lives were made bitter with hard labor. And Pharaoh commanded: Every son that is born ye shall cast into the Nile.

& the children of Israel groaned under their affliction and sighed under their bondage, but the more they were oppressed, the more they multiplied and became numerous.

ISRAEL gathered the straw in the desert and trampled the mortar and the straw. and the straw pricked their heels and the blood mingled with the mortar the egyptians walled the sons of israel into their buildings and they screamed from within the walls and the daughters of israel took their sons and hid them in caves the egyptians sensed this and came to destroy them. but a miracle happened and the sons were swallowed up into the earth and the egyptians brought oxen to plough the earth which covered them when the egyptians went away they sprouted as grass from the soil and when full grown, they flocked back in herds to their homes.

היו ישראל מקוששים את הקש
במדבר ורומסים בחמר ובקש.
היה הקש נוקב את עקביהם והדם
מתבוסס בחמר. והיו המצרים
מחנקים את ישראל בקירות בתים
לבנין והיו צועקים מתוך הבנין.
והיו בנות-ישראל נוטלות בניהן
וטומנות אותן במחלות. וכיון
שמרגישים בהם המצרים, באים
להרגם ומעשה להם נס ונבלעים
בקרקע. ומביאים המצרים שורים
וחורשים על גבם. ולאחר שהולכים,
היו מבצבצים והולכים כעשב השדה
וכיון שמתגדלים - באים עדרים-

עדרים לבתיהם

·מספר האגדה·

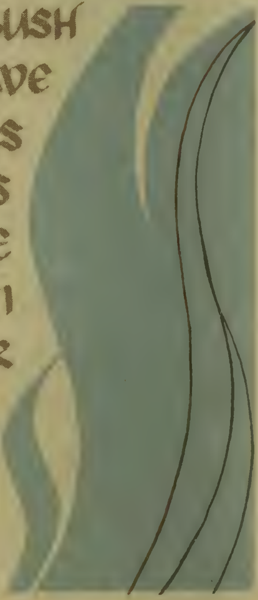

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה
וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיַּרְא
בְּסִבְלֹתָם. וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת
צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ כֹּהֵן מִדְיָן
וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר.
וַיֵּרָא מַלְאַךְ־יְהוָה אֵלָיו בְּלַבַּת־אֵשׁ
מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר: רָאֹה
רָאִיתִי אֶת עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם
וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי
נֹגְשָׂיו, כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֹבָיו.

שמות ·ג׳ז׳·

And it came to pass in those days when MOSES was grown, that he went unto his brethren and looked on their suffering. Now Moses kept the flock of Yithro his father-in-law, priest of Midian, and he led his flock to the far end of the desert and the angel of the Lord appeared unto him in a tongue of fire out of the midst of the bush and said: For I have seen how poor is my people that is in Egypt, and have heard their cry in the face of their taskmasters, yea I know their sorrows.

Book of Exodus.

UP, WANDERERS IN THE WILD

and come away
long is the journey
yet, & long the fray
enough of roving
now in desert places;
There lies a great,
wide road before your faces
Rise, wanderers, in the wil=
derness come out! With
step assured, yet neither
cry nor shout and lest the
sands with all their sleepers
start, let each man's foot=
fall sound but in his heart.
let each man in his heart hear
God's voice say: "A new land's bor=
der shalt thou cross today!
no more the quails from heaven,
no more light bread the bread of
toil, fruit of the hands, instead, no
more wild tents pitched under
heaven's dome another kind
shall ye set up for home

C.N. BIALIK

קוּמוּ תְּעִי מִדְבָּר צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה

ח.נ. ביאליק

עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב, עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה
רַב לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה -
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה
קוּמוּ אֵיפֹא נָדִים! עִבְרוּ אֶת הַשְּׁמָמָה
אַךְ אַל יַעַל קוֹלְכֶם, דִּרְכוּ עַם בִּדְמָמָה!
פֶּן צַעַדְכֶם יֵרָגֵז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו!
אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דִּבֵּר:
לֵךְ, הַיּוֹם אֶל אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עֹבֵר!
לֹא, לֹא לֶחֶם קְלוֹקֵל, שְׂלָו וּדְגַן שָׁמַיִם -
לֶחֶם עֹצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!
לֹא, לֹא אֹהֶל תֹּהוּ וַעֲלִיּוֹת שְׁחָקִים -
בַּיִת אַחֵר תִּבְנֶה, אֹהֶל אַחֵר תָּקִים!..

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיָּקָם פַּרְעֹה
לַיְלָה הוּא וְכָל עֲבָדָיו וְכָל
מִצְרַיִם וַתְּהִי צְעָקָה גְדֹלָה
בְּמִצְרַיִם, כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר
אֵין שָׁם מֵת·

·שמות·יב·ל·

וְאֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁלָּקוּ הַמִּצְרִים:

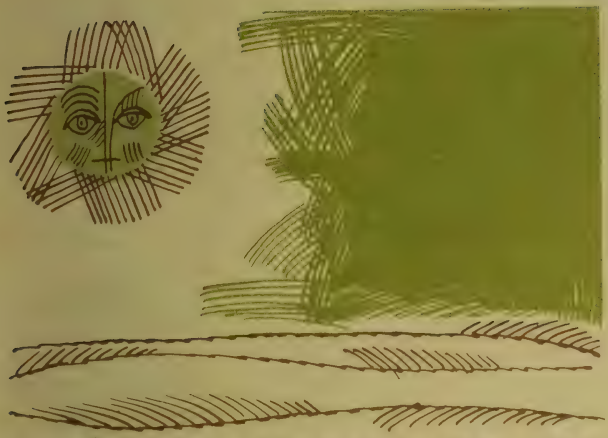
דָּם · צְפַרְדֵּעַ · כִּנִּים
עָרֹב · דֶּבֶר · שְׁחִין
בָּרָד · אַרְבֶּה · חֹשֶׁךְ
מַכַּת בְּכוֹרוֹת ·

AND IT CAME TO PASS AT MID-NIGHT AND PHARAOH AROSE IN THE NIGHT HE AND ALL HIS SERVANTS AND ALL THE PEOPLE OF EGYPT AND THERE WAS A GREAT CRY IN EGYPT, FOR THERE WAS NOT A HOUSE UNTOUCHED BY DEATH· BOOK OF EXODUS·

THESE ARE THE TEN PLAGUES WITH WHICH THE EGYPTIANS WERE AFFLICTED

BLOOD· DAM
FROGS· TZFARDEYA
LICE· KINIM
BEASTS· AROV
PLAGUE· DEVER
BOILS· SHCHIN
HAIL· BARAD
LOCUSTS· ARBEH
DARKNESS· HOSHECH
·DEATH OF THE FIRST BORN·
·MAKAT-BECHOROT·

AND IT CAME TO PASS AT THE END OF FOUR HUNDRED AND THIRTY YEARS AND IT HAPPENED EVEN ON THAT VERY DAY THAT ALL THEIR HOSTS WENT OUT FROM THE LAND OF

EGYPT

AND IT IS THIS NIGHT THAT IS TO BE COMMEMORATED BY THE CHILDREN OF ISRAEL IN EVERY GENERATION.

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל צִבְאוֹתָם

מִמִּצְרָיִם

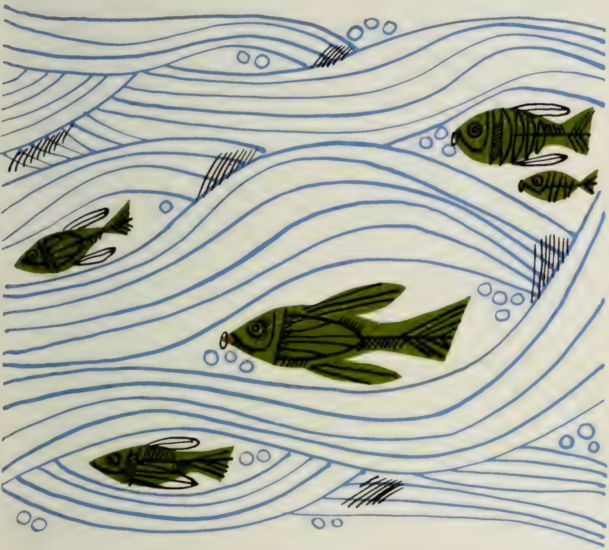
הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה
לֵיל שִׁמֻּרִים
לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְדֹרֹתָם

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה

·שמות·ט״ו·

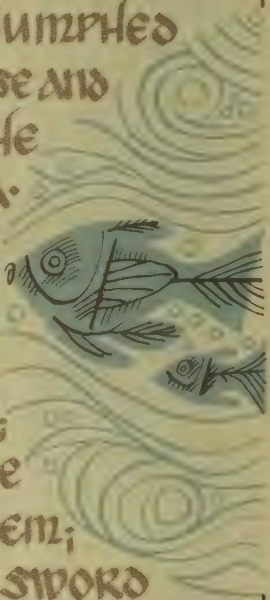
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת:
אָשִׁירָה לַיְיָ, כִּי גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם
אָמַר אוֹיֵב: אֶרְדֹּף, אַשִּׂיג

אֲחַלֵּק שָׁלָל
תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי, אָרִיק חַרְבִּי
תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם
צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים

THEN SANG MOSES AND THE CHILDREN OF ISRAEL

THIS SONG UNTO THE LORD:
I WILL SING UNTO THE LORD
FOR HE HATH TRIUMPHED
GLORIOUSLY, THE HORSE AND
HIS RIDER HATH HE
HURLED UNTO THE SEA.
THE ENEMY SAID:
I WILL PURSUE,
I WILL OVERTAKE
I WILL DIVIDE THE SPOILS;
MY DESIRE SHALL BE
SATISFIED UPON THEM;
I WILL DRAW MY SWORD
MY HAND SHALL DESTROY THEM,

THOU DIDST BLOW
WITH THY WIND AND THE SEA
COVERED THEM: THEY SANK
AS LEAD IN THE MIGHTY WATERS.

NATIONS HEARD IT AND TREMBLED. SORROW SEIZED THE PHILISTINES. THEN WERE TROUBLED THE

PRINCES OF EDOM; THE MIGHTY MEN OF MOAB, TREMBLING SEIZED THEM FAINTHEARTED BECAME ALL THE INHABITANTS OF CANAAN.

·BOOK OF EXODUS·

שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן
חִיל אָחַז יוֹשְׁבֵי־פְּלָשֶׁת
אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם
אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד
נָמֹגוּ כֹּל יוֹשְׁבֵי כְנָעַן.

כוס שני

משא
לשלום מדינת ישראל,
לבטחונה,
לשלום בנינו
ובנותינו
העומדים
על משמר גבולותיה,
לחיים ולשלום!

the second cup

WE DEDICATE THIS CUP
TO THE PEACE
OF THE STATE OF ISRAEL,
AND TO ITS SECURITY,
TO THE SAFETY OF
OUR SONS AND DAUGHTERS
GUARDING ITS BORDERS,
TO LIFE, TO PEACE!

REMEMBER THIS DAY ON WHICH YOU WENT OUT OF EGYPT OUT OF THE HOUSE OF BONDAGE· IN EVERY GENERATION EACH MAN MUST LOOK UPON HIMSELF AS THOUGH HE HIMSELF WENT OUT OF EGYPT· FOR NOT ONLY OUR FOREFATHERS, BUT WE OURSELVES WERE DELIVERED FROM BONDAGE· FOR IN EVERY GENERATION

ARE HEARD THE CRIES OF ISRAEL AND THE LAMENTS OF THE DOWNTRODDEN UNDER THE HANDS OF THEIR OPPRESSORS· AND IN EVERY GENERATION THE RESOLVE IS HARDENED–TO THROW OFF THE YOKE·

AND IN EVERY GENERATION THERE BLOSSOMS THE HOPE OF A NEW SPRING AND A NEW LIFE· THE HOPE OF LIBERATION AND REBIRTH·

 זכור

את היום היה אשר יצאתם בו
ממצרים מבית עבדים * כי בכל
דור ודור חיב אדם לראות את עצמו
כאלו יצא הוא ממצרים,
לא אבותינו בלבד,
אף אנו נגאלנו עמהם

כי בכל דור ודור עולה
זעקת ישראל ושועת
העשוקים תחת יד משעבדיהם
ובכל דור ודור יחמר חרונם
לפרק על ובכל דור ודור
תפרח תקות אביב חדש
חיים חדשים
תקות השחרור
והתחיה

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ
לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא שֶׁבְּכָל
דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ
לְכַלּוֹתֵנוּ וְאָנוּ נִצָּלִים מִיָּדָם.

·נוסח חדיש·

FOR LO, THY ENEMIES

ARE IN TUMULT, AND THEY THAT
HATE THEE HAVE RAISED THEIR
HEADS. THEY LAY CRAFTY PLANS
AGAINST THY PEOPLE, AND TAKE
COUNSEL AGAINST THY TREASURED
ONES. THEY SAY:
«COME, LET US WIPE THEM OUT AS
A NATION; LET THE NAME OF ISRAEL
BE REMEMBERED NO MORE!»
YEA, THEY HAVE CONSPIRED WITH
ONE ACCORD; AGAINST THEE DO
THEY MAKE A COVENANT. PSALM 83

AND THAT WHICH HATH SUSTAINED US AND OUR FATHERS BEFORE US IS THE KNOWLEDGE THAT WE HAVE BEEN THREATENED NOT BY ONE ENEMY ALONE BUT IN EVERY GENERATION

WE ARE FACED WITH ANNIHILATION AND WE ARE DELIVERED FROM DESTRUCTION.

כי · הנה · אויביך

יהמיון
ומשנאיך נשאו ראש.
על עמך יערימו סוד
ויתיעצו על צפוניך.
אמרו: לכו ונכחידם מגוי
ולא יזכר שם ישראל עוד.
כי נועצו לב יחדו,
עליך ברית יכרתו.

·תהלים·פ״ג·

זְכוֹר · אֵת · אֲשֶׁר · עָשָׂה · לְךָ

עֲמָלֵק

עַל דַּעַת עַמִּי שֶׁרָאוּ אֶת הַשֶּׂכֶל
וְעָמְסוּ זְעָקוֹת עַל לִבִּי הַשָּׁחוֹחַ,
עַל דַּעַת רַחֲמַי שֶׁהוֹרוּנִי לִמְחֹל
עַד בָּאוּ יָמִים שֶׁאִמְּנוּ מִלִּסְלֹחַ
נָדַרְתִּי הַנֶּדֶר: לִזְכֹּר אֶת הַכֹּל
לִזְכֹּר וְדָבָר לֹא לִשְׁכֹּחַ!
דָּבָר לֹא לִשְׁכֹּחַ עַד דּוֹר עֲשִׂירִי
עַד שָׁךְ עֶלְבּוֹנִי, עַד כֻּלָּם, עַד כֻּלָּהֶם,
עֲדֵי יִכְלוּ כָּל שִׁבְטֵי מוּסָרִי
קוֹנָם אִם לָרִיק יַעֲבֹר לֵיל הַזַּעַם,
קוֹנָם אִם לַבֹּקֶר אֶחֱזֹר לְסוּרִי
וּמְאוּם לֹא אֶלְמַד גַּם הַפַּעַם

א. שלונסקי: נדר.

FORGET NOT THAT WHICH

AMALEK

WROUGHT UNTO YOU · BY THESE EYES THAT HAVE SEEN THE WOE AND GRIEF THEIR OUTCRIES HEAVING TO MY HEART'S EMBRACE, BY THIS MY COMPASSION WHICH TAUGHT ME: FORGIVE, TILL THE TIME DID COME TOO AWFUL FOR GRACE — I HAVE TAKEN THIS OATH: AS I BREATHE AND LIVE,

· TO · FORGET · NOT A · THING ·

OF THAT WHICH TOOK PLACE TILL THE TENTH GENERATION — FORGET NO JOT, TILL EACH OF MY INSULTS BE COMPLETELY ASSUAGED, TILL THE LAST OF MY LASHES HAS CHASTENED THEIR LOT CRY HEAVEN, IF IN VAIN PASSED THAT NIGHT OF RAGE, CRY HEAVEN, IF BY MORNING I RESUME MY TROD, NOT LEARNING THE LESSON TAUGHT ME BY THIS AGE

A · SHLONSKY: THE OATH

O never say at all:
This is the final way
For clouded skies have cast
in gloom the light of day
The day we always hoped for,
surely will appear
and thunder with our steps
will roar:
We are here!

Hersh Glick: Song of the Partisans.

אַל נָא תֹאמַר:
הִנֵּה דַּרְכִּי הָאַחֲרוֹנָה
אֶת אוֹר הַיּוֹם הִסְתִּירוּ
שְׁמֵי הָעֲנָנָה
זֶה יוֹם נִכְסַפְנוּ לוֹ עוֹד יַעַל וְיָבוֹא
וּמִצְעָדֵנוּ עוֹד יַרְעִים:
אֲנַחְנוּ פֹּה!
הירש גליק: שיר הפרטיזנים

למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים
לא אשקוט עד יצא כנגה צדקה וישועתה
כלפיד יבער. וראו גוים צדקך וכל
מלכים כבודך. לא יאמר לך עוד: עזובה
ולארצך לא יאמר עוד: שממה.

על חומתיך
ירושלים הפקדתי שמרים, כל היום
וכל הלילה, תמיד לא יחשו. אל דמי
לכם ואל תתנו דמי לו, עד יכונן
ועד ישים את ירושלים תהלה בארץ.

·ישעיהו·סב·

FOR THE SAKE OF ZION

WILL I NOT HOLD MY PEACE, AND
FOR JERUSALEM'S SAKE I WILL
NOT REST, TILL HER RIGHTEOUSNESS
SHALL SHINE FORTH AND HER
SALVATION SHALL BURN AS
A TORCH. AND THE NATIONS
SHALL SEE THY RIGHTEOUSNESS, & ALL
KINGS THY GLORY: & YOU SHALL NO LON-
GER BE CALLED FORSAKEN, AND YOUR LAND
SHALL NOT BE CALLED DESOLATE
I HAVE SET WATCHMEN UPON THE WALLS,
O, JERUSALEM, ALL DAY AND ALL NIGHT, THEY
SHALL NEVER REST. KEEP NOT SILENT & GIVE
HIM NO REST TILL JERUSALEM SHALL
BE PRAISED THROUGHOUT THE LAND.

·ISAIAH·

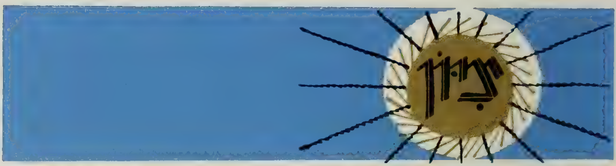
Zion

·Yehuda Halevi·

Art thou not hungry for thy children, thy sons far-scattered through an alien world? From earth's four corners, over land and sea, the heavy-hearted remnant of thy flock now send thee greeting.

What comfort is in life for me since now I see dogs dragging lion cubs. What pleasure in the light of day since now thine eagles have become the prey of vultures. Those who in thy happiness were happy are broken in thy desolation. And happy, happy the man who vigil keeps until the day break over thee again.

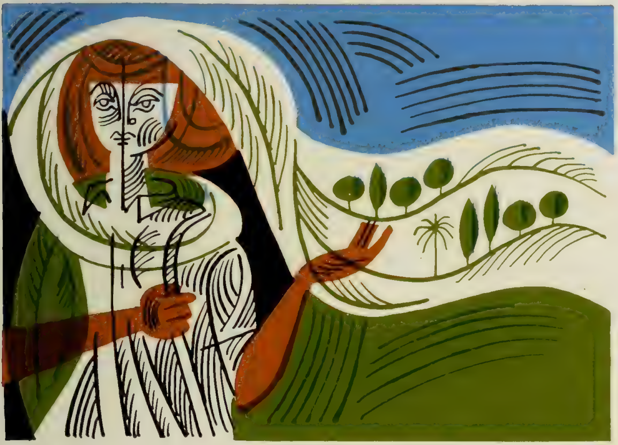
הלא תשאלי לשלום אסיריך
דורשי שלומך והם יתר עדריך
מים ומזרח ומצפון ותימן, שלום
רחוק וקרוב שאי מכל עבריך.
איך יערב לי אכל ושתות בעת אחזה
כי יסחבו הכלבים את כפיריך
או איך מאור יום יהי מתוק לעיני
בעוד אראה בפי עורבים פגרי נשריך
הם השמחים לשלותך והכאבים
על שוממותך ובוכים על שבריך.
אשרי מחכה ויגיע ויראה עלות
אורך ויבקעו עליו שחריך

·ר׳ יהודה הלוי·

נ. אלתרמן: מגש הכסף

והארץ תשקט, עין שמים אדמת
תעמעם לאטה על גבולות עשנים
ואמה תעמד קרועת-לב, אך נושמת
לקבל את הנס, האחד ואין שני
היא לטקס תכון, היא תקום למול סהר
ועמדה טרם יום עוטה חג ואימה...
אז מנגד יצאו נערה ונער
ואט-אט יצעדו הם אל מול האמה
לובשי חול וחגור וכבדי נעלים

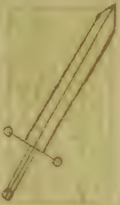
The earth grows still · The lurid sky * slowly pales over smoking borders · Heartsick, but still living, a people stand by to greet the uniqueness of the miracle * Readied, they wait beneath the moon wrapped in awesome joy, before the light

Then, soon, a girl and boy step forward, and slowly walk before the waiting nation in work garb and heavy shod ·

THEY CLIMB IN STILLNESS WEARING
YET THE DRESS OF BATTLE, THE GRIME
OF ACHING DAY AND FIREFILLED
NIGHT, UNWASHED, WEARY UNTO
DEATH, NOT KNOWING REST
SILENTLY THE TWO APPROACH
AND STAND ARE THEY OF
THE QUICK OR OF THE DEAD?

THROUGH WONDERING TEAR, THE
PEOPLE STARE: WHO ARE YOU,
THE SILENT TWO? AND THEY REPLY:

WE·ARE·THE·SILVER·SALVER
UPON·WHICH·THE·JEWISH·STATE
WAS·SERVED·TO·YOU

AND SPEAKING, FALL IN SHADOW
AT THE NATION'S FEET·
LET THE REST IN
ISRAEL'S CHRONICLES BE TOLD·

N·ALTERMAN: THE SILVER SALVER

בַּנָּתִיב יֵעָלוּ הֵם הָלוֹךְ וְהַחְרֵשׁ.
לֹא הֶחֱלִיפוּ בִּגְדָם, לֹא מָחוּ עוֹד בְּמַיִם
אֶת עִקְּבוֹת יוֹם הַפֶּרֶךְ וְלֵיל קַו־הָאֵשׁ.
עֲיֵפִים עַד בְּלִי קֵץ, נְזִירִים מִמַּרְגּוֹעַ
וְנוֹטְפִים טַלְלֵי נְעוּרִים עִבְרִיִּים...
דֹּם הַשְּׁנַיִם יִגְּשׁוּ וְעָמְדוּ לִבְלִי־נוֹעַ
וְאֵין אוֹת אִם חַיִּים הֵם אוֹ אִם יְרוּיִים
אָז תִּשְׁאַל הָאֻמָּה
שְׁטוּפַת דֶּמַע וָקֶסֶם וְאָמְרָה:
מִי אַתֶּם? וְהַשְּׁנַיִם שׁוֹקְטִים יַעֲנוּ לָהּ:

אֲנַחְנוּ מַגַּשׁ־הַכֶּסֶף שֶׁעָלָיו
לָךְ נִתְּנָה מְדִינַת־הַיְּהוּדִים!

כָּךְ יֹאמְרוּ וְנָפְלוּ לְרַגְלָהּ עוֹטְפֵי־צֵל
וְהַשְּׁאָר יְסֻפַּר בְּתוֹלְדוֹת־יִשְׂרָאֵל

וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמָיִךְ. וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי,
וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי! ·יחזקאל·ט״ז·

עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלִָם.
יְרוּשָׁלִַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה-לָּהּ יַחְדָּו.
שָׁם עָלוּ שְׁבָטִים, שִׁבְטֵי-יָהּ, עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל.
שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם, יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ.
יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ, שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ!
·תהלים·קכ״ב·

And when I passed by thee, and saw thee weltering in thine own blood, I said unto thee in thy blood, live! Ezekiel 16

Our feet are standing within thy gates, O Jerusalem! Jerusalem built as a city which is bound firmly together. To which the tribes went up, the tribes of the Lord, as a testimony unto Israel. Pray for the peace of Jerusalem! May they prosper that love thee. Peace be within thy walls, and within thy palaces — tranquility. Psalm 122.

BRING PEACE

AND SPREAD A CANOPY OF

PEACE OVER ISRAEL

AND THE WHOLE WORLD.

FOR THERE SHALL BE THE SEEDS OF PEACE. THE VINE WILL GIVE OF ITS FRUIT, AND THE LAND WILL YIELD UP ITS BOUNTY AND THE HEAVENS SHALL GIVE THEIR DEW AND THE REMNANT OF THE NATION SHALL INHERIT ALL OF THESE THINGS. ZECHARIAH.

AND WHEN I PASSED BY THEE, AND SAW THEE WELTERING IN THINE OWN BLOOD, I SAID UNTO THEE IN THY BLOOD, LIVE! EZEKIEL·15

OUR FEET ARE STANDING WITHIN THY GATES, O JERUSALEM! JERUSALEM BUILT AS A CITY WHICH IS BOUND FIRMLY TOGETHER· TO WHICH THE TRIBES WENT UP, THE TRIBES OF THE LORD, AS A TESTIMONY UNTO ISRAEL· PRAY FOR THE PEACE OF JERUSALEM! MAY THEY PROSPER THAT LOVE THEE PEACE BE WITHIN THY WALLS, AND WITHIN THY PALACES – TRANQUILITY· PSALM·122·

BRING PEACE

AND SPREAD A CANOPY OF

PEACE OVER ISRAEL

AND THE WHOLE WORLD.

FOR THERE SHALL BE THE SEEDS OF PEACE. THE VINE WILL GIVE OF ITS FRUIT, AND THE LAND WILL YIELD UP ITS BOUNTY AND THE HEAVENS SHALL GIVE THEIR DEW AND THE REMNANT OF THE NATION SHALL INHERIT ALL OF THESE THINGS. ZECHARIAH.

שים שלום
ופרוש סכת שלום
על ישראל ועל העולם כלו.

·מתפילות ראש-השנה·

כי־זרע השלום, הגפן
תתן פריה והארץ תתן את־יבולה
והשמים יתנו טלם, והנחלתי את
שארית העם הזה את כל־אלה ·זכריה·ח·

וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים

וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים
וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת.
לֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב וְלֹא
יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה! וְשָׁפַט בְּצֶדֶק
דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ.
וְגָר זְאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם גְּדִי
יִרְבָּץ וְעֵגֶל וּכְפִיר וּמְרִיא יַחְדָּו
וְנַעַר קָטֹן נֹהֵג בָּם. לֹא יָרֵעוּ וְלֹא
יַשְׁחִיתוּ כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה

•ישעיהו־ב׳•

And it shall come to pass
in the last days they shall
beat their swords into plowshares,
& their spears into pruning hooks.
nation shall not raise sword
against nation, neither will
they learn war any more! And he
shall judge the poor with justice
& he shall decide with equity for
the meek of the land. And the wolf
shall dwell with the lamb & the tiger
with the ewe will rest, and the calf
and the lion cub and the ox will be
together & a little child shall lead them.
and they shall not do harm nor kill for the
earth shall be filled with wisdom.

THIS YEAR IS THE

OF OUR FREEDOM,
ISRAEL'S FREEDOM
IN THE STATE OF
ISRAEL

WE RAISE A CUP OF CONSOLATION
TO THE PEACE OF ISRAEL
AND THE PEACE OF THE WORLD.
LET THERE BE PEACE IN OUR STRENGTH,
TRANQUILITY IN OUR HOMES·
TO LIFE AND TO PEACE!
L'CHAIM ULESHALOM

השתא
שנת
לחרותנו
חרות ישראל
במדינת
ישראל

כוס שלישי

כוס נחמה משא
לשלום ישראל
ולשלום העולם.
ויהי שלום בחילנו,
שלוה באהלינו
לחיים ולשלום!

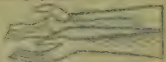

·ירמיה·ל"א·

מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ
בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ, הָרָה יוֹלֶדֶת יַחְדָּו.
קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה. בִּבְכִי יָבֹאוּ
וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֵם. אוֹלִיכֵם אֶל
נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָּהּ.
אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים
וּזְקֵנִים יַחְדָּו. וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן
וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם.

BEHOLD I WILL BRING THEM

FROM THE NORTH COUNTRY, AND
I WILL GATHER THEM FROM THE
FARTHEST ENDS OF THE EARTH,

AMONG THEM THE BLIND AND THE
LAME THE PREGNANT WOMAN AND
SHE THAT GIVETH BIRTH, TOGETHER
A GREAT COMPANY SHALL COME
HITHER, WITH WEEPING SHALL THEY
COME AND WITH SUPPLICATIONS
WILL I BRING THEM IN.

I WILL LEAD THEM TO BROOKS OF WATER
IN A STRAIGHT WAY, WHEREON THEY
SHALL NOT STUMBLE.
THEN SHALL THE MAIDEN REJOICE
IN THE DANCE, BOTH THE YOUNG MEN
AND THE OLD TOGETHER·
FOR I SHALL TURN THEIR MOURNING
INTO JOY AND I SHALL COMFORT
THEM AND MAKE THEM REJOICE
OUT OF THEIR SORROW. JEREMIAH·31·

WHEN THE LORD

BROUGHT ABOUT THE RETURN
TO ZION WE WERE AS THEY THAT
DREAM THEN WAS OUR MOUTH
FILLED WITH LAUGHTER, AND OUR
TONGUE WITH SONG
RETURN US FROM EXILE, OH LORD
LIKE STREAMS IN THE NEGEV·

THEY THAT
SOW IN
TEARS
SHALL REAP
IN JOY

HE THAT GOETH FORTH AND
WEEPETH BEARING PRECIOUS
SEED, SHALL DOUBTLESS RETURN
JOYOUSLY BRINGING HIS SHEAVES
WITH HIM·

·PSALM·126·

בשוב יהוה

את שיבת ציון, היינו כחלמים.
אז ימלא שחוק פינו ולשוננו
רנה. שובה יהוה
שבותנו כאפיקים בנגב.

הזרעים בדמעה
ברנה יקצרו

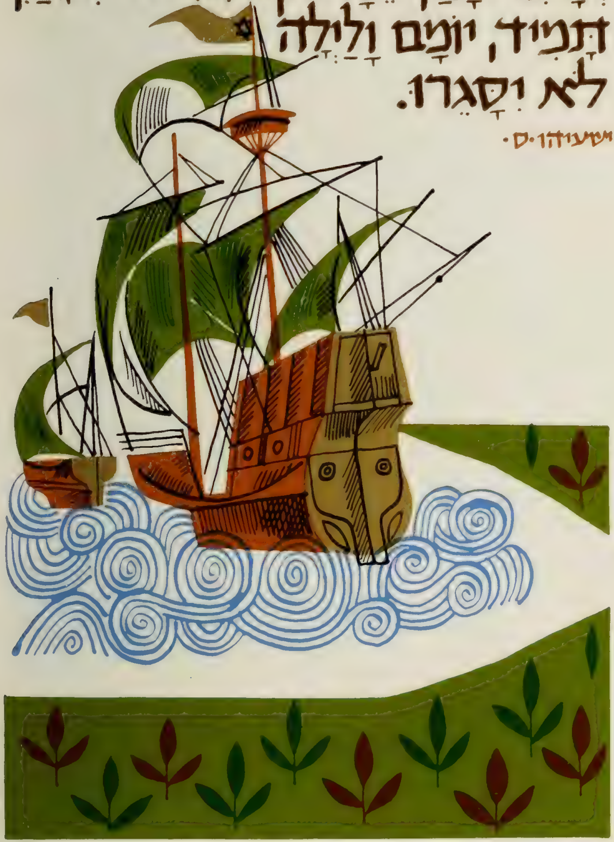
הלך ילך ובכה נושא משך
הזרע. בא יבא ברנה נושא
אלמתיו!

תהלים·קכ״ו·

שאי סביב עיניך וראי:
כלם נקבצו באו לך: בניך
מרחוק יבואו ובנותיך
על צד תאמנה. אז תראי ונהרת
ופחד ורחב לבבך: מי אלה כעב
תעופינה, וכיונים אל ארבתיהן?
כי לי איים יקוו ואניות תרשיש
להביא בניך מרחוק. ופתחו שעריך
תמיד, יומם ולילה
לא יסגרו.

ישעיהו·ס·

Lift up thine eyes and see: all have gathered unto you · your sons from afar will come and your daughters arm in arm · then shall you see, and be radiant, and your heart shall be full of gladness · who are these who fly hither as clouds, as doves to their roosts? for me islands shall be waiting, and great boats of tarshish to bring your sons from afar. and your gates shall stand open continually, day and night they never shall be closed ·

isaiah ·

Behold the days are coming when the plowman shall meet the reaper and the vintner shall meet with the sower of seed and the mountains shall drip nectar, and all the hills shall flow with it and I will return my people, Israel, from the dispersion, & they shall rebuild the ruined cities & inhabit them & they shall plant the vineyards and drink the wine thereof, & they shall also make gardens, and eat fruit thereof & I will plant them upon their own soil, and they shall never again be removed from their land.

·Amos·

הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ
בַּקֹּצֵר וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע.
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל הַגְּבָעוֹת
תִּתְמוֹגַגְנָה. וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי
יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת יֵינָם וְעָשׂוּ
גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיהֶם.
וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם וְלֹא
יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם. ·עמוס·ט·

נברך על הגפן
ועל פרי הגפן

ועל ארץ חמדה, טובה ורחבה
לאכול מפריה ולשבוע מטובה
נברך על אשר גאלנו והגיענו ללילה
הזה, לשמוח ולגיל ולהסב בו יחד.
כן נגיע למועדים ולרגלים הבאים
לקראתנו בשלום, שמחים בבנין
וששים בעבודה ונשיר שיר חדש
על גאלתנו ועל פדות נפשנו

ע"פ המסורה.

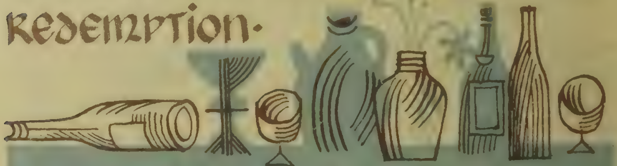
חסל סדר פסח כהלכתו

LET US BE THANKFUL FOR THE VINE

AND FOR THE FRUIT OF THE VINE AND FOR A SWEET, GOOD AND GENEROUS LAND, LET US EAT FROM HER FRUITS AND BE SATE WITH HER GOODNESS. LET US BE THANKFUL THAT WE WERE REDEEMED TO ENJOY THIS NIGHT, TO BE JOINED TOGETHER IN HAPPINESS AND REJOICING. THUS MAY WE LOOK FORWARD IN PEACE TO THE COMING OF HOLIDAYS AND FESTIVALS, HAPPY AND JOYOUS IN OUR WORK, SINGING A NEW SONG OF OUR DELIVERANCE AND OUR REDEMPTION.

OUR PESACH SEDER HAS COME TO ITS APPOINTED END

Fourth cup

We raise this cup
to our comrades,
and to our children,
to the fruit of the land,
and the fruits of our toil,
to the creativity of man,
and to our common effort.
To life and its abundance
L'chaim u'l'vracha

כוס רביעי!

כוס ברכה משא לנו ולבנינו
ולכל מעשה-ידינו
לפרי האדמה ולתנובת-האדם,
ליום העמל ולחיי השיתוף,
לחיים ולברכה!

חד גדיא חד גדיא

דזבן אבא בתרי זוזי

יצא לאור
על ידי
המחלקה לתרבות
של הקבוץ הארצי
השומר הצעיר
ציורים וכתב:
שמואל כץ
נדפס בדפוס
פוטו-אופסט
אמנים מאוחדים בע"מ
מהדורה תשיעית 1979

PUBLISHED IN ISRAEL BY

HAKIBUTZ HAARTZI

HASHOMER HATZAIR

DRAWINGS AND LETTERING:

SHEMUEL KATZ

PRINTED BY

UNITED ARTISTS LTD. TEL AVIV

PUBLISHED BY HASHOMER HATZAIR · ISRAEL